

Fjerde Afdeling.

Om Sundhedsforanstaltninger, samt om Arv og Skifte.

Andet Kapitel. Om Arv.

1 Om Arv ifølge Loven.

Allerede ved Forordn, af 21de Mai 1845 gjordes betydelige Forandringer i de forhen gjældende Lovbud om Arv i Almindelighed, idet denne Forordning navnlig

- a. tildeels ophævede den Forskjel, som ellers fandt Sted, naar Personer af forskjelligt Kjønn arvede;
- b. indførte den lineale Arvegangsmaade, som forhen ikke anvendtes i alle Tilfælde;
- c. tillod en større personlig Testationsfrihed, som iforveien kun fandt Sted ifølge kgl. Konfirmation.

Senere fulgte herpaa Loven af 29de Decbr. 1857, der aldeles hævede Arvegangsforskjellen mellem Mandkjønn og Qvindekjønn. - Da det er af megen Vigtighed, at denne Deel af Lovgivningen kommer til saa udbredt Kundskab som muligt, meddeles her fuldstændigt Fr. af 21de Mai 1845 tilligemed de senere Forandringer.

1. En Afdøds Børn og øvrige Afkom skal fremdeles som hidtil være hans nærmeste Arvinger, saa at ingen Anden paa Grund af Slægtskab kan tage Arv, saalænge nogen Saadan er til. - Det skal, hvad Arvegangsmaaden i nedstigende Linie angaaer, have sit Forblivende ved Lovens 5 B. 2 Kapitel, saa at naar en Søn eller Datter er død inden Arveladeren, sammes Børn, der ere Arveladerens Børnebørn, træde istedetfor deres afdøde Fader eller Moder og tage den Lod, som vilde have tilfaldet denne, om den havde været i Live, - at hvis ogsaa Barnebarnet er død inden Arveladeren, og har efterladt sig Børn, disse da ligeledes træde i hiint Barnebarns Sted, og at der skal forholdes paa lignende Maade, saafremt noget Barnebarns Barn maatte være død, efterladende sig Børn, og saa fremdeles, saalænge Afkom er til. (Fr. 21de Mai 1845 § 1).

2. Vore ældre Love foreskrev som almindelig Regel, at Mandspersoner arvede dobbelt mod Qvindespersoner. "*Mandspersoner tager to Lodder imod en Qvindesperson tager een, i alle Arve*". (D. L. 5 - 2 - 29). I denne almindelige Forskrift gjorde Forordn, af 21 Mai 1845 et betydeligt Brud, da den indskrænkede denne Ulighed til ikkun at gjælde med Hensyn til Arvinger i nedstigende Linie, og derhos indeholdt den Bestemmelse, at det skulde staae Forældre frit for at tillægge Datter lige Lod med Søn, eller dog paa anden Maade forøge den Datteren tilkommende Lod, dog at denne ikke maatte blive høiere end en Broderlod. (Fr. 21de Mai 1845 § 2). Endelig hævede Loven af 29de Decb. 1857 aldeles enhver Forskjel paa Kjønnes Arveret, saa at nu - fra 1ste Mai 1858 at regne - Mand og Kvinde i alle Tilfælde tage ligestore Arvelodder. (Lov af 19de Decbr. 1858 § 1). Dermed er naturligviis ogsaa den Forældre forhen tillagte Rettighed til at forhøie Døttrenes Lod bortfalden, idet nemlig Døttrene nu efter Loven have Rettighed til en ligesaa stor Lod som Sønnerne. Et Forslag om at Forældre skulde have Ret til at forhøie Døttrenes Lod ud over Sønnernes, stilledes vel under Behandlingen af den ovennævnte Lov af 1857, men forkastedes af Stænderne.

3. Dersom intet arveberettiget Afkom er til, ere den Afdødes Fader og Moder, hvis begge ere i Live, hans eneste Arvinger. Forsaavidt ikke Spørgsmaalet om Arvens Deling bortfalder paa Grund af det fuldkomne Fællesskab, der efter Loven finder Sted mellem Ægtefolk, bliver Arven mellem dem at skifte i lige Dele, med mindre de ved Dom ere adskilte for Hoer, thi da arver den Uskyldige alene. (Fr. 21 Mai 1845 §3). (Det er kun den ved Dom erkjendte Hoersbrøde, der bør have den omhandlede Virkning, thi naar den Forurettede vælger at faae Ægteskabet opløst ved Bevilling, bliver Hoersbrøden derved ikke saaledes formelig erkjendt som ved en Dom, og ved at vælge denne skaansommere Vei maa den Paagjældende antages at renuncere paa den Ret, som Loven ellers giver ham (Ny Colleg. Tid. for 1842 Pag. 595).

4. Er derimod enten Fader eller Moder død, saa arver den af disse, som endnu er til, den halve Deel af Formuen, men den anden halve Deel tilfalder den afdøde Faders eller Moders Børn, der ere Arveladerens Fuld- eller Halvsødskende, til lige Deling, og hvis Nogen af disse allerede er død, træde dens Børn og Afkom i dens Sted, aldeles i Lighed med hvad der er foreskrevet i § 1. Saafremt der intet Afkom er til efter den af Forældrene, der er død, arver den Anden alene. (Fr. 21de Mai 1845 § 4).

5. Ere begge Forældrene døde, vil enhver af deres Arvelodder tilfalde deres Børn, som ere Arveladerens Sødskende. Saafremt der ikke er uden eet Kuld Børn, saa ville disse altsaa arve lige, men er der forskjellige Kuld, da tager hvert Kuld den Part, som vilde være tilfalden dets Fader eller Moder, og de, der ere Børn af begge, arve saaledes i begge Egenskaber. Forsaavidt nogen af Arveladerens Sødskende forud er død, men har efterladt sig Børn, træde disse i deres Faders eller Moders Sted, og paa samme Maade forholdes der og, naar nogen af Sødskendenes Børn er død, og saa fremdeles, Alt i Lighed med hvad der er fastsat i § 4.

Saalænge Nogen er til, saavel af Samfædre som af Sømmødre-Sødskenes Afkom, vil altid den halve Arv blive ved hver af disse Linier, enten de dertil hørende Personer ere flere eller færre, nærmere eller fjernere, men naar ingen er til i den ene Sødskendelinie, arver der anden alene. (Fr. 21de Mai 1845 § 5).

6. Er hverken Afkom til, eller Fader eller Moder, eller Sødskende eller Sødskenes Afkom, saa tilfalder Arven, den Afdødes Bedsteforældre, saaledes at den ene Halvdeel tilfalder Faderens og den anden Halvdeel Moderens Forældre, mellem hvilke den indbyrdes deles i lige Parter. Er nogen af Bedsteforældrene død, vil dennes Lod gaae over til dens Børn og øvrige Afkom, aldeles efter de samme Regler, som i § 4 og 5 ere foreskrevne med Hensyn til den, Forældre, Sødskende og disses Afkom tilkommende Arv. - Er een af Bedsteforældrene paa fædrene eller mødrene Side død, uden at efterlade sig Descendenter, vil dens Part tilfalde den anden af Bedsteforældrene paa samme Side eller dens Børn; men er ingen til denne Arvegangsklasse hørende Person til paa fædrene Side, tilfalder hele Arven dem, der høre til Mødrenelinien og omvendt. (Fr. 21de Mai 1845 § 6).

7. Er heller ingen Arving til i den i § 6 omhandlede Arvegangsklasse, gaaer Arven over til Oldeforældrene og disses Afkom, hvorved der forholdes i Lighed af Bestemmelserne i fornævnte Paragraph, saaledes nemlig, at enhver Ascendentlinie, saalænge nogen dertil hørende Person er til, beholder sin særegne Lod, og at denne, naar en enkelt Linie er uddød, gaaer over til den samme nærmeste Hovedlinie; men at, hvis kun een af disse Linier er til, da den hele Arv tilfalder denne. Saaledes vil Farfaderens og Farmoderens Forældre, eller de fra disse nedstigende Linier, tilsammentagne, til lige Deling arve den halve Part, og Morfaderens og Mormoderens Forældre eller disses Afkom, den halve Part. Men naar t. Ex. ingen Ascendent er til i Farfaderens Linie, ei heller noget fra saadan Ascendent nedstigende Afkom, vil den Part, som ellers vilde være tilfalden samme, gaae over til Farmoderens, hvorimod det Hele, naar denne heller ikke er til, vil tilfalde Morfaderens og Mormoderens Linie til lige Deling, eller naar en af dem er uddød, den af dem, som maatte være til. (Fr. 21 Mai 1845 § 7).

8. Naar der heller ingen efter § 7 arveberettiget Person er til, vil den Afdødes Efterladenskaber tilfalde hans Tipoldeforældre eller disses Afkom, og dermed i Eet og Alt være at forholde efter de i ommeldte og de foranførte Paragrapher fremsatte Grundsætninger, i Overeensstemmelse med hvilke den Grændse, som Loven i visse Tilfælde sætter med syvende Mand, herefter bortfalder. (Fr. 21de Mai 1845 § 8).

9. Da de foregaaende Paragrapher kun gaae ud paa at bestemme, hvorledes Slægtninge skulle arve, saa vil det med Hensyn til Spørgsmaalet om Beskaffenheden af det Slægtskab, der skal stifte Arveret, have sit Forblivende ved de hidtil derom gjældende Regler. - Dog skal, da Lovens 5 Bogs 2 Kap. 33 Art. (om offentlig Trolovelse) ikke længere efter sit bogstavelige Indhold er anvendelig, et udenfor Ægteskab født Barn være arveberettiget efter Fader og Fædrenefrænder, saafremt Forældrene inden dets Fødsel, ved at bestille

Tillysning til Ægteskab, eller løse Vielsebrev, eller, naar han henhører til Søetaten, ved at løse Friseddel, har tilkjendegivet den Hensigt at indgaae Ægteskab, men Vielsen er bleven forhindret ved Faderens kort efter indtrufne Død, eller anden ham utilregnelig og indtil hans Død vedvarende Hindring saasom Sygdom eller Fangenskab. Dette gjælder imidlertid kun med Hensyn til den sædvanlige Slægtskabsarv, og bliver uden Anvendelse paa de Familieeiendomme, med Hensyn til hvilke en særegen Arvefølge er indført, ligesom heller ikke det Barn, der er i førnævnte Tilfælde, kan gjøre Fordring paa de særdeles Rettigheder, som efter Faderens Stilling maatte tilkomme hans ægte Børn. (Fr. 31de Mai 1845 § 9).

10. Saafremt en Fader paa eet eller flere af sine Børn anvender særskilte betydelige Bekostninger, være sig for, efterat Opdragelsen er tilendebragt, at fremme deres videre Uddannelse til deres tilkommende Bestemmelse, eller for at sætte dem istand til at indgaae Ægteskab, eller komme i Levevei, eller til deres Virksomheds Udvidelse, eller i andre Maader til deres Velfærds Befordring, og han til Iagttagelse af Billighed mod sine andre Børn finder, at disse Udlæg eller Forstrækninger bør afkortes i hvert enkelt Barns Arvelod, saa bør, naar dette fremgaaer af en i denne Henseende forfattet Optegnelse eller af andre klare Beviser, saadan Afkortning finde Sted, og det saavel i deres Fædrearv, som i den, der maatte tilfalde dem efter deres i Fællesskab med Faderen levende Moder. Den af Faderen derom efterladte Optegnelse skal i Almindelighed være tilstrækkelig til Beviis for de hvert Barn givne Forskud. Dog, hvis der maatte fremkomme særdeles Oplysninger, som svække denne Optegnelses Troværdighed, eller det maatte vise sig, at saadanne for Barnet gjorte Udgifter vare optegnede, som efter deres Beskaffenhed og Boets Forfatning, samt hvad der er anvendt paa de øvrige Børn, uden paa lige Maade at være optegnet, ikke egne sig til at betragtes som Forskud paa tilkommende Arv, eller at noget var ansat til en kjendelig overdreven Priis, saa har Skifteforvalteren efter alle Forholds nøieste Overveielse at bestemme, om og hvorvidt Afkortning bør finde Sted. - Naar den modtagne Gjenstand kan tilbagegives i uforringet Tilstand, maa Barnet derved i Almindelighed kunne befrie sig fra at tilsvare den derfor ansatte Værdie. I modsat Fald bør dog Anskaffelsesprisen ikke ubetinget beregnes, men Hensyn efter Omstændighederne ogsaa tages til den nærværende Pengeværdie, og i det Hele Ansættelsen ikke skee til høiere Priis, end billigt kan være, for at de øvrige Børn kunne nyde Jevnet. Naar det til en sikker Bedømmelse af de Forhold, der ved den omhandlede Afkortning bør komme i Betragtning, findes tjenligt, har Skifteforvalteren at opfordre gode og retsindige Mænd af den Afdødes Beslægtede eller nøie Bekjendtskab til i saa Henseende at afgive deres Skjøn. (Fr. 21de Mai 1845 § 10).

11. Hvis de Summer, der findes at være forstrakte et Barn, overstige den Arvelod, der kan tilkomme det, saa vil det vel ingen Arv erholde, men heller ikke kunne tilpligtes som Debitor at betale, hvad det alene har modtaget som Forskud paa tilkommende Arv. Dog, hvis en Fader til Forurettelse for sine Kreditorer har gjort saadanne Gaver til sine Børn, at han eller hans Bo derved sættes ud af Stand til at fyldestgjøre Kreditorerne, saa vil der blive at forholde efter Lovens 5 B. 4 Kap. 8. 9. 10 Art., hvorefter Børnene i det nævnte Tilfælde ”*enten skulle svare*

til Forældrenes Gjæld efter deres Død, eller ved deres Ed igjen indføre i Stervboet, hvad de af Forældrene have bekommet"; samt 5 - 14 - 46, hvorefter "i Opbud, samt i Arvs og Gjælds Fragaalelse, Pante, Kjøbe- og Mageskiftebreve baade af Kreditor og Debitor med høieste Eed bør bekræftes, at der intet Bedrag er derunder, og ingen Afhændelser, som ere skeete ved Gave, Kjøb eller i andre Maader mellem Ægtefolk, Forældre, Børn eller Arvinger, skulle komme Kreditorerne til Skade, naar det befindes at være skeet efterat Debitor var i den Tilstand og saa haardt med Gjæld beladt, at han ikke kunde betale sin Gjæld, hvilket og med Eed maa bekræftes". (Fr. 21 Mai 1845 § 11).

12. De Forstrækninger, som Moder efter Faders Død gjør sine enkelte Børn, blive paa samme Maade og under samme nærmere Bestemmelser, som Paragrapherne 10 og 11 indeholde med Hensyn til Faderen, at afkorte i deres tilkommende Arv. Dette skal og gjælde, naar det er hendes anden Mand, der som den der er raadig over sit og Moderens fælles Bo gjør dem deslige Forstrækninger. Saa skal der og forholdes paa lignende Maade med Hensyn til de Forstrækninger, som Bedsteforældre gjøre til et Barnebarns Bedste, efterat Barnet er død. (Fr. 21 Mai 1845 § 12).

13. Saafremt det Barn, der har faaet Forskud paa dets tilkommende Arv efter Fader og Moder, eller en af disse, ikke overlever samme, men det derimod efterlader sig Børn, bliver Forskuddet i sin Tid at afkorte disse i deres Arv efter Bedsteforældrene, aldeles paa den Maade og under de samme Betingelser, som med Hensyn til selve Barnet er bestemt. (Fr. 21 Mai 1845 § 13).

For at Medarvingerne skulle kunne fordre, at det Barn, der af sine Forældre (eller Bedsteforældre) har modtaget særskilte Gaver eller Forstrækninger, skal lade sig disse Gaver eller Forstrækninger afkorte i sin Arv, fordres ikke blot, at det skal bevises, at Barnet i sin Tid har modtaget dem; men tillige: at det har været Forældrenes Villie og Hensigt, at de modtagne Summer skulle afkortes Barnet. - En blot Optegnelse paa, hvad der er modtaget, er saaledes ikke tilstrækkelig til at hjemle Paastand om Afkortning, naar vedkommende Forældre ikke tillige udtrykkelig have tilkjendegivet, at det Modtagne skal afkortes i den senere faldende Arv. - Iøvrigt udfordres til de her omhandlede Optegnelser ikke de ellers for testamentariske Dispositioner befalede Former; men det er tilstrækkeligt, at Optegnelsen beviisligt er forfattet af den vedkommende Fader eller Moder. Optegnelserne bør derhos, som andre Declarationer, skrives paa stemplet Papiir af 4de Klasse Nr. 4 til 42 Sk.

14. Det skal fremdeles være forbudt at sælge eller pantsætte den Arv, som man har at vente, hvilket Forskud og skal være anvendeligt paa Bortgivelse af saadan Arv. Dog er det ikke Børn eller andre Descendenter, naar de iøvrigt ere mægtige og myndige til at raade over deres Formue, formeent, enten mod eller uden Vederlag at meddele Arveladeren Afkald paa deres Arveret; hvilket Afkald, naar ingen Indskrænkning i saa Henseende er gjort, skal være ligesaa forbindende for Udstæderens Børn, som for ham selv; dette skal ogsaa gjælde, naar udenfor Descendentlinien en Arving maatte meddele Afkald til den, som han skal arve. (Fr. 21 Mai 1845 § 14).

15. Foruden de i § 8 1 - 8 omhandlede Beslægtede er ogsaa den Afdødes Ægtefælle berettiget til at tage Lod efter samme. Denne Lod skal, naar den Afdøde efterlader sig arveberettiget Afkom, være lige med en Broderlod, hvilket imidlertid nu, da begge Kjøen ifølge Lov af 29 Decbr. 1857 arve lige, maa hedde: lige med et Barns Lod efter Loven. Dog maa den i intet Tilfælde overstige en fjerde Deel af den Afdødes Boeslod efter Fradrag af det, der i Medfør af nærværende Forordnings § 23 maatte være bortgivet til enkelte Livsarvinger eller Andre. Om der end ikke ere Børn til i første Grad, er det dog den Lod, som vilde være tilfalden et saadant, der i foranførte Henseende maa tages i Betragtning, uagtet den deles mellem flere Descendenter, der træde i det afdøde Barns Sted. Naar den Afdøde intet Afkom efterlader sig, vil en tredje Deel af dens Boeslod tilfalde den Længstlevende. (Fr. 21 Mai. 1845 § 15).

16. Da der ved § 15 er indrømmet den længstlevende Ægtefælle en Rettighed, der i det Hele er den gavnligere, og forbunden med færre Misligheder, end den Ret, Lovens 5 - 2 - 19 i visse Tilfælde tillægger samme til en saadan Broderlod som der omhandles (nemlig: naar Ægtefolk havde Børn sammen, og der ingen Særkuldbørn paa nogen af Siderne befandtes, arvede den Efterlevende en Broderlod, som imidlertid skulde komme til Børnene igjen, dersom den giftede sig); efter den Adgang, som den paafølgende Artikel i Loven tillægger Ægtefolk til at oprette en Specifikation, hvorved det sædvanlige Formuefællesskabs Virkninger i visse Henseender indskrænkes, saa bortfalder derved Alt, hvad bemeldte Artikler desangaaende have fastsat. - Det følger iøvrigt af sig selv, at den Arv, der tilkommer den Længstlevende, erhverves med samme Ret, som al anden Arv, uden at de særegne Bestemmelser, som førstnævnte Lovens Artikel indeholder med Hensyn til den der omhandlede Broderlod, derpaa kunne finde nogen Anvendelse (og at den altsaa i intet Tilfælde skal af den Længstlevende tilbagebetales Børnene), ligesom det Ovenanførte ikke gjør nogen Forandring i den Adgang, som der for Tiden er for Ægtefolk til at erhverve Confirmation paa Foreninger, hvorved det sædvanlige Formuesfællesskab ophæves eller indskrænkes.

Hvad angaaer den en Enke i Lovens 5 - 2 - 25 tillagte Ret til at udtage den Fæstens- eller Morgengave, som af hendes afdøde Mand maatte være hende tillagt, da vil denne fremdeles vedblive, saaledes, at bemeldte Gaver udtages forlods af det fælles Bo, inden nogen Deling af samme finder Sted. (Fr. 21 Mai 1845 §16). - (Morgengave maa kun gives af Adel og lige med Adel Privilegerede, og, den maa, uden Arvingernes Samtykke, ikke overstige 2000 Specier. Iøvrigt er denne Forret nu bortfalden ifølge Grundloven. - Fæstengave, som Fæstefolk give hinanden, er ogsaa indskrænket inden en vis Størrelse).

17. Saafremt den først afdøde Ægtefælle aldeles ikke efterlader sig nogen Beslægtet, der ifølge de forestaaende Bestemmelser er arveberettiget efter ham eller hende, arver den Længstlevende det hele Bo. Ligesom det imidlertid følger af sig selv, at saavel den her, som den i § 15 omhandlede Ret for Ægtefæller til at arve hinanden, bortfalder ved Skilsmisse, saaledes ophører den ogsaa, naar de ifølge dertil erhvervet Bevilling leve adskilte i Henseende til Bord og Seng. (Fr. § 17).

B. Om Arv ifølge Testament i Almindelighed.

Et eensidigt Testament kan, selv om det er kongelig konfirmeret, fra Giverens Side gjenkaldes, eller et nyt oprettes, ligesom og det, der er oprettet, senere kan erholde Forandringer eller Tilsætninger (Codiciller). Om derimod reciproke Testamenter, hvorved 2de Personer, for det meste Ægtefolk, eller vel endog Flere, indsættes til gjensidigt at arve hinanden, kunne tilbagekaldes af den ene Part, er Tvivl underkastet. Findes der efter en Afdød forskjellige Testamenter, gjælde de alle, forsaavidt de kunne bestaae med hinanden og der ei ved dem er bortgivet Mere end Testator er Eier af, eller har Ret til at bortgive; er dette derimod Tilfældet, maa hver Arving taale Afdrag i den ham bestemte Lod. Forsaavidt de imidlertid ere hinanden modstridende, gjælder det sidste og Yngste Testament. Ved den foranførte Anordn. af 21 Mai 1845 er en større Testationsfrihed indført, hvilket bestemmes i efterfølgende Paragrapher.

1. Det skal for Fremtiden være Enhver, der har opnaaet 18 Aars Alderen og er ved sin Fornufts fulde Brug, og som ikke efterlader sig Børn eller andre Livsarvinger (d. e. Arvinger i nedstigende Linie) tilladt ved Testamente at disponere over samtlige sine Eiendele saaledes som den finder for godt, uden at det er fornødent, derpaa at erhverve allerhøieste Confirmation. - Dog kan den ene Ægtefælle ikke uden den andens Samtykke betage denne den Deel af sine Efterladenskaber, hvortil nærværende Anordnings § 15 berettiger ham eller hende. (Fr. 21 Mai 1845 § 21). - Kjønnsforskjellen kommer her ikke i Betragtning, saa at Fruentimmer der have opnaaet 18 Aars Alderen, ligesaavel som Mandspersoner af samme Alder maa kunne oprette Testament, og naar dette oprettes af en Person mellem 18 og 25 Aar, udkræves heller ikke Kurators Indvilligelse for at Testamentet kan have Gyldighed. - Et Testament, der er oprettet af en Person, som ikke har fyldt 18 Aar, vil, i Tilfælde af hans Død, maaskee kunne erholdes konfirmeret i Justitsministeriet.

2. Hvis den, der opretter en testamentarisk Disposition, enten formedelst Ødselhed eller af anden særdeles Aarsag er sat under Værgemaal, vil en Saadan ikke gyldigen kunne disponere over sin Formue ved Testament, med mindre der paa dette erhverves allerhøieste Confirmation, hvilken vil være at meddele af Justitsministeriet. Ligeledes vil Autorisation af bemeldte Kollegium være nødvendig, for at en saadan Umyndiggjort Person retsgyldigen skal kunne tilbagekalde sit paa foranførte Maade bekræftede Testament, eller et ældre, som han inden sin Umyndighedstilstand maatte have oprettet.

3. Den, der efterlader sig Børn eller andre Livsarvinger, er nu - ifølge Loven af 29 Decbr. 1857 § 2 - berettiget til ved Testament at disponere over en Trediedeel af sit Boe, og det hvad enten Dispositionen oprettes til Fordeel for Prlvate, eller til Bedste for Kirker, Skoler, Fattige eller andet saadant Øiemed. Det er altsaa kun de to Trediedele af den Formue, Forældrene efterlade sig, der nødvendigt tilhører deres Børn, Børnebørn eller andre Livsarvinger som Pligtdeel, og som Forældrene ikke ved Testament kunne raade over, medens det derimod staaer Fader og Moder, enten hver for sig eller begge i Forening, frit for, ved Testament at bortgive en Trediedeel af deres efterladte Formue til hvem de ville, enten dette

nu er til eet af Børnene, eller den ene Ægtefælle til den anden, eller endog til Fremmede, milde Stiftelser o. s. v. - Det følger af sig selv, at een af Forældrene ikke kan raade over en Trediedeel af det hele fælles Boe, men kun over en Trediedeel af sin egen (halve) Boeslod.

4. For at et Testament, hvis Rigtighed ikke af alle Vedkommende erkjendes, skal kunne have Retsgyldighed, bør det være affattet skriftligt, samt derhos af Testator underskrevet eller vedkjendt, enten for Notarius publicus under Iagttagelse af Bestemmelserne i Plakaten af 8 Januar 1823, eller for tvende særligen i dette Øiemed tilkaldte Vidner, der ved Paategning paa Testamentet have attesteret, og i paakommende Tilfælde under Eed kunne bekræfte, at Testator paa den Tid, da han i deres Overværelse underskrev eller vedkjendte sig Testamentet, var sin Fornuft fuldkommen mægtig. Hvis Testator ei kan læse Skrift, maa Testamentet tydelig være oplæst for ham, og dette af Notarius eller Vidnerne bekræftes. Som Testamentsvidner skulle kun saadanne Mænd komme i Betragtning, mod hvis Paalidelighed eller Upartiskhed aldeles ingen gyldig Indvending kan fremsættes.

- (Af Bemærkningerne til Forordn. fremgaaer, at de saakaldte Testamenta holographa, der heelt igjennem ere skrevne med Testators egen Haand, ere de samme Regler undergivne som andre Testamenter, og at deres Ægthed navnlig ikke kan bevises ved et blot Skjøn).

Naar Vidner skulle føres om Rigtigheden af et Testament, bør stedse den Afdødes Intestatarvinger, og hvor det er givet, at der er et ældre Testament, som staaer i Strid med det, hvis Rigtighed skal oplyses, tillige de ved dette tidligere Testament indsatte Arvinger, tilkaldes til at overvære Vidneføringen. Forsaavidt den, der saaledes vil føre Vidner, enten er uvidende om, hvilke arveberettigede Slægtninge den Afdøde efterlader sig, eller de Paagjældende ikke have noget ham bekjendt Opholdssted i Riget, skal Stævningen med 6 Ugers Varsel indføres, hvis Boet bliver at behandle indenfor Sjællands Stift, i den Berlingske Tidende, og ellers i Stiftsavisen for det Stift, hvori Boet bliver at behandle. (Fr. § 24).

5. Fra den i § 24 givne Forskrift om at Testamenter blive skriftlig at forfatte, kan Undtagelse finde Sted, naar Nogen under en pludselig og betænkelig Sygdom ønsker at oprette Testament. Testationsakten kan da foregaae mundtlig i Overværelse af tvende særligen tilkaldte Vidner, der have de Egenskaber, som ifølge § 24 udkræves for Testamentsvidner i Almindelighed, dog at disse Mænd strax have om Dispositionens Indhold at opsætte og underskrive et Dokument, hvortil foreløbig kan bruges ustemplet Papiir. Men et saadant Testament er at ansee som tilbagekaldt, saafremt Testator, efterat have overstaaet Sygdommen, ikke inden 4 Uger gjentager samme under de for skriftlige Testamenter foreskrevne Former. (Fr. § 25). Om Sygdommen kan ansees som baade pludselig og betænkelig, kan fordres bedømt af Domstolene.

Fremdeles skulle de af Selveierbønder, saavelsom de inden Skibsborde eller i Feldten oprettede Testamenter være gyldige, naar de derom givne særlige

Anordninger ere iagttagne. - Naar en Selveierbonde ifølge Fr. 13 Mai 1769 og 23 Nov. 1837 har givet sin faste Eiendom til eet af sine Børn mod et moderat Vederlag, skal han ikke være beføiet til paa anden Maade at disponere over mere end en Ottendedeel af sin øvrige Formue, saaledes som denne bliver efter den Værdi, der i Testamentet er sat paa Gaarden (Fr. § 26), og den foranstaaende Regel om Tilladelse til at borttestamentere en Trediedeel af Formuen uagtet der er Livsarvinger, kommer altsaa ikke her til Anvendelse.

6. Et Testament, der blot er bekræftet med Vidner, er saaledes vel overensstemmende med Anordningen lovformeligt, men dog adskillige Misligheder underkastet. Det har saaledes kun Retsgyldighed, naar Vidnerne til Thinge eedfæstes, hvorved den Omstændighed let kan indtræffe, at de kunne være døde inden deres Vidnesbyrd affordres dem, i hvilket Tilfælde Testamentet synes at maatte være ugyldigt (Rskr. 23 Marts 1846). - Saa bør og Vidnerne efter Anordningens Udtryk være Saadanne, mod hvis Paalidelighed og Upartiskhed aldeles ingen gyldig Indvending kan fremsættes, og det vil derfor let indtræffe, at Vedkommende ved at vælge Vidner, i sin Uvidenhed benytter sig af Saadanne, at Testamentet paa Grund deraf ved Domstolene forkastes, da, vel at mærke: kongelig Konfirmation ikke meddeles paa et saadant Testament, hvor der fremsættes Indvendinger mod det optagne Thingsvidne, men Skifteretten, eller i alt Fald de overordnede Domstole i saa Fald have at afgjøre, hvorvidt Testamentet kan tillægges Gyldighed eller ikke (Rskr. 2 Juni 1846). - Ogsaa kan mærkes Indenrigsm. Skr. af 17 April 1852, ifølge hvilken, naar et reciprokt Testamente ikke er notarier underskrevet, men alene paategnet af Vitterlighedsvidner, den længstlevende Ægtefælle ikke kan overtage Boet uden Skiftehold, men Skifteretten bør tage det under Behandling, og paa de umyndige Arvingers Vegne forlange testamentets Gyldighed kontasteret ved Thingsvidner. Iøvrigt kan om Vidner mærkes: Villige Vidner, saasom Huusbond, Hustru, Børn, Tyende, Sødskende, eller slige saa nær Besvogrede, skulle ei anses (D. L.1 -13 - 16). Intet udædisk Menneske, eller nogen anden, som forvunden er for nogen uærlig Sag, Tyverie, Forræderie eller Trolddom, skal staae til Troende i Vidnesbyrd (1 - 13 - 19). Overhovedet skulle Vitterlighedsvidner være i Besiddelse af borgerlig Agtelse, samt derhos skrivekyndige; og den, der er nødsaget til at oprette et Testament med blot Vitterligheds-Vidners Attestation, handler rigtigst i, foruden at de valgte Vidner ikke bør være ham beslægtede, undergivne, eller endog interesserede i Testamentet, dertil at vælge Mænd, der nyde særdeles Agtelse, saasom Embedsmænd, Borgerrepræsentanter, Sogneforstandere o. s. v., skjøndt naturligviis Enhver, mod hvis "*Paalidelighed og Upartiskhed*" ingen gyldig Indvending kan fremsættes, er et brugbart Vidne.

Ifølge Lovens 5 - 1 - 7 skal Den, som ei kan læse eller skrive (naar han nemlig vil oprette et Dokument) sætte sit Segl under, om han noget haver, eller sit Bomærke, med to Dannemænds Hænder til Vidnesbyrd, som han selv dertil ombedet haver, og som skulle være tilstede, naar Handlingen sluttes og lydeligen oplæses. At denne Artikel, ifølge hvilken Vitterlighedsvidnerne skulle tilkaldes af den uskrivkyndige Kontrahent selv, endnu antages at staae ved Magt, sees af en Dom, indrykket i Juridisk Ugeskrift for 1854, hvorefter et Testament kuldkaستes, tildeels fordi denne Form ikke var iagttaget.

Medens saaledes et Testament, der blot er bekræftet af Vidner, er forbunden med yderligere Forhandlinger og Bekostninger ved Vidneføringen, og derhos underkastet flere Fataliteter, frembyder den anden Bekræftelsesmaade, nemlig ved Notarial-Attestation, fuldkommen Betyggelse og er derhos maaskee endog mindre bekostelig. - Notarii Attestation har nemlig offentlig Troværdighed, faaat, naar et Testament er oprettet eller vedkjendt for Notarius og har erholdt Dennes Paategning, kan der ikke mere reises Tvivl om dets Ægthed, og naar Testamentet derhos er indført i Notarialprotokollen, hvilket maa forlanges af den Paagjældende selv, kan der heller ikke blive Tale om Forfalskning i Testamentets engang kontasterede Indhold. Ifølge Pl. af 8 Jan. 1823 skal Notarius (d. e. paa Landet i almindelighed Herredsfogden eller Birkedommeren, men i Kjøbstæderne Byskriveren og i Kjøbenhavn en egen Embedsmand) attestere at Testamentet indeholder Vedkommendes Villie, tilkjendegivet i en Tilstand, hvori han var sin Fornuft fuldkommen mægtig, samt derhos under strengeste Embedsansvarlighed personlig udføre de Handlinger og modtage de Erklæringer, som han attesterer Dog kan, hvis det behøves, en anden paalidelig Mand konstitueres af Amtmanden, til i Notarii Forfald at udføre hans Forretninger, og bør dette, hvor Forretningen af en Saadan foretages, anføres i den Akt, som udfærdiges. (§ 7). - Ogsaa bør Notarius til alle de Forretninger, som af ham udføres, bruge tvende Vitterlighedsvidner, som han selv af sine Gebyrer skal betale (§ 8). - For at overvære Forretningen, paategne det udfærdigede Dokument og derefter indføre samme i sin Embedsprotokol, nyder Notarius 1 Rdr. 66 Sk., hvortil kommer 1/8 som Godtgjørelse for Vidnerne, og desuden den sædvanlige Femtedeels Afgift, saa at den hele Bekostning, naar Vedkommende møde paa Notarii Bopæl, ikkun beløber sig til lidt mere end 3 Rd. Forlanges Testamentet indført i Notarialprotocollen, betales desuden 36 Sk. pr. Ark. - Naar Notarius reqvireres paa Landet for at udføre deslige Forretninger, nyder han tillige fri Befordring, eller Godtgjørelse for Rejseomkostninger frem og tilbage efter Stedets Vognmandstaxt, og naar Notarius forlanges til selv at forfatte Testamentet, som egentlig ikke vedkommer hans Embede, oppebærer han derfor den Betaling, hvorom han med Vedkommende kan komme overeens; og det er da hans Pligt, omhyggeligt at sørge for, at alt iagttages, der kan have Indflydelse paa et Testaments Gyldighed. (Spottelreglm. af 22 Marts 1814) Det er ikke nødvendigt, at Notarius læser Testamentet, eller kjender dets Indhold; men det er nok, at han og Vidnerne see Testator underskrive sit Navn, eller høre ham vedgaae sin Underskrift under Dokumentet, hvorunder Notarius da tegner sin Attest om at Vedkommende paa en Tid, da han var ved sin Fornufts fulde Brug, har underskreven eller vedkjendt sig Testamentet.

7. Den, der efter sin Stilling maatte finde det stemmende med sine Livsarvingers Tarv, at den hele Formue eller en væsentlig Deel af samme overlades til en enkelt af disse mod et passende Vederlag, har Adgang til at faae et dertil sigtende Testament konfirmeret i Justitsministeriet, naar det, efterat Erklæringer ere indhentede, saavel fra vedkommende Øvrighed, som fra andre paalidelige med Forholdene nøie bekendte Mænd, saa vidt mueligt af den nærmeste Slægt, befindes, at en saadan Disposition virkelig er til fælles Tarv, hvortil hører, at der er tillagt hver Livsarving et saadant Vederlag, der med Grund kan antages at svare til den der efter § 23 skal være forbeholden. Hvad i Særdeleshed

Sædegaardseiere angaaer, da er det en Saadan tilladt at disponere over sit halve Bo til Fordeel for den af sine Livsarvinger, som han vil tillægge Sædegaarden, dog at han, naar han heraf gjør Brug, ikke er berettiget til at disponere over mere end en Fjerdedeel af sin øvrige Formue til Fordeel enten for de andre Børn, eller for Fremmede. (Fr. § 27).

8. Ligeledes have Forældre Adgang til, efter indhentede Erklæringer fra de i § 27 nævnte Personer, at faae en Disposition, der gaaer ud paa, at deres Børns Arvemidler, eller en Deel deraf, efter deres Død skal sættes fast, saa at de ikke kunne raade over Kapitalen, men alene oppebære Renten, konfirmeret af Justitsministeriet, hvem det paaligger at paasee, at slige Midler behørigen sikkres, forsaavidt der maatte være Grund til at tilstede, at de unddrages fra Indsættelsen i Overformynderiet. Iøvrigt vil der ved Afgørelsen af, hvorvidt Konfirmation maa meddeles paa Dispositioner af fornævnte Slags, være at tage Hensyn til, om Forældrene have betaget vedkommende Børn noget af deres lovbestemte Arvelod. (Fr. § 28).

9. Forsaavidt en testamentarisk Disposition, der gaaer ud paa at betage et Barn noget af dets lovbestemte Arvelod eller den frie Raadighed over Arvemidlernes Substants, skal udstrække sin Virkning baade til Fædrene- og Mødrene-Arven, maa den være oprettet af begge Forældrene i Forening. Endskjøndt det saaledes staaer en Fader frit for, uden Moderens Medvirkning at gjøre en Disposition af foranførte Beskaffenhed med Hensyn til Børnenes Arv efter ham, vil hendes Samtykke dog være nødvendigt, for at Dispositionen ogsaa skal gjælde med Hensyn til Børnenes Mødrenearv. Derimod kan Moderen, saalænge hun lever i Ægteskab med Børnenes Fader, ikke uden dennes Samtykke gjøre nogen Forandring i Børnenes lovbestemte Arveret efter hende. Men er Faderen død, er hun berettiget til at gjøre alle de Dispositioner med Hensyn til hendes Børns Arv, som det ellers er en Fader tilladt at gjøre. (Fr. § 29).

10. De Forskrifter, som de foranstaaende Paragrapher indeholde med Hensyn til Testamenter, skulle ogsaa være anvendelige paa saadanne Gavebreve, der først skulle opfyldes efter Giverens Død, dog med de Modifikationer, der flyde af et slikt Gavebrevs Natur som Kontrakt. (Fr. § 30).

11. De testamentariske Dispositioner, der hjemles ved nærværende Anordnings § 21 og 23 kunne fremdeles foreløbigen skrives paa det ved Fr. af 3 December 1828 cfr. Plakaten af 10 Oktober 1832 anordnede stemplede Papiir. Men efter Testators Død blive saadanne Dispositioner at forsyne med Stempel til første Klasse efter Summens Størrelse, forsaavidt Taxten for dette Stempel er større end for det Papiir, der oprindeligt er brugt.

Det paaligger Skifteforvalteren at foranstalte de Dispositioner, der ifølge det Foranførte behøve Omstempling, indsendte til Finantsministeriet, hvor den Paagjældende har at indløse samme, mod at betale Forskjellen mellem det brugte stemplede Papiir, og det, hvortil det omstemples. Størrelsen af den ved Testamentet tillagte Arvs Værdi bliver, forsaavidt den ikke umiddelbart fremgaaer af Testamentets Indhold, at udfinde paa samme Maade, og efter de

Regler, som Fr. af 12 Septb. 1792 og 8 Febr. 1810 have bestemt med Hensyn til Arveafgifter.

Testamenter skulle efter Fr. 3 Decbr. 1828 skrives paa stemplet Papiir af 4de Klasse Nr. 7 til 3 Rd. 48 Sk., naar Summen eller Værdien af den Gjenstand, hvorover der disponeres, overstiger 1000 Rd., ligesom og naar der ved Testamentet ikke disponeres over en vis Sum eller anden bestemt Gjenstand, hvis Værdi kan opgives, hvilket ogsaa gjælder for reciproke Testamenter mellem Ægtefolk; men oprettes et saadant mellem andre end Ægtefolk, skrives det, naar Værdien overstiger 1000 Rd., eller naar der ikke disponeres over nogen vis Sum eller bestemt Gjenstand, hvis Værdie kan opgives, paa Papiir af 4de Klasse Nr. 9 til 8 Rd. Overstiger derimod Summen ikke 1000 Rd., kan Testamentet skrives paa anden Klasses Papiir, i hvilken Henseende Værdien af de ved reciproke Testamenter gjensidigt skjænkede Summer sammenlægges. - Endvidere maa Testamenter, hvorved der disponeres over hele Testators Formue, nærværende og tilkommende, ligeledes skrives paa anden Klasses Papiir efter den Værdi, Formuen kan anslaaes at have paa den Tid Testamentet oprettes, naar denne ikke overstiger 1000 Rd., hvorom Testator efter bedste Overbeviisning og paa Tro og Love skal gjøre Forklaring, enten i Testamentet selv, eller ved særskilt Paategning paa samme (Pl. 10 Octbr. 1832). Men efter Testators Død skal, som anført, deslige Testamenter omstemples til første Klasse, og Forskjellen mellem Papirets Beløb erlægges.

Naar Testator disponerer over sin Formue i Faveur af sine Arvinger efter Loven, men udenfor de (sædvanlige) lovbestemte Forhold, skal Omstemplingen af Testamentet kun bestemmes efter Størrelsen af den Formue, som de indsatte Arvinger erholde ved selve Testamentet, altsaa mere end hvad der tilkommer dem efter Loven, uden at den Omstændighed, at Testator ikke udtrykkeligen har adskilt samme fra den Deel af hans Efterladenskaber, som vilde tilfalde de indsatte Arvinger paa Grund af de naturlige Arveforhold, kan foranledige en Forhøielse i Stempelafgiften. Skifteforvalteren bør derfor, hvergang et Testament af sligt Indhold indsendes til Omstempling, opgive hvilke Intestatarvingerne ere, og med hvor stort Beløb den dem tillagte Arv overstiger deres respective Arvelod (Rentek. Cirk. af 4 Decbr. 1847). Forsaavidt der Ved reciproke Testamenter blot bestemmes, hvorledes der skal forholdes med den Førstafdødes Efterladenskaber, uden at indeholde Bestemmelse om, hvorledes efter den Længstlevende skal arves, kommer alene Værdien af det, der falder i Arv efter den Førstafdøde, i Betragtning ved Omstemplingen (Ny Koll. T. for 1846 Pag. 1055). - Omstemplingen af et reciprokt Testament, hvorved den Længstlevende beholder hele Fællesboet som sin Eiendom, bør kun finde Sted i Forhold til de to Trediedele af den Afdødes Boeslod, da den ene Trediedeel ikke erhverves ifølge Testament (Rskr. 15 Sept. 1846).

Naar et paa ustemplet Papiir eller paa urigtigt stemplet Papiir oprettet Testament ved Testators Død indsendes til Omstempling, bliver det at forsyne med det Stempel, som ved Oprettelsen skulde være brugt, i hvilket Tilfælde de anordnede Bøder dikteres, samt derhos at omstemple efter Anordningen med Fradrag af hiint Stempels enkelte Taxtbløb, hvilket ogsaa skal iagttages i

Henseende til de Testamenter vedføjede Codiciller, hvortil behørigt stemplet Papiir ikke er blevet forbrugt (Ny Koll. T. for 1846 Pag. 1056). Testamenter, som oprettes i Feldten, maa skrives paa ustemplet Papiir (Pl. 38 Aug. 1848).

Kodiciller, eller senere Forandringer og Bestemmelser i et allerede forhen oprettet Testament, skulle skrives paa særskilt stemplet Papiir af samme Sort som et andet fuldstændigt Testament (Fr. 3 Decbr. 1828). Overensstemmende hermed blev ved Rentekammerskrt. af 11 Febr. 1837 bestemt, at en Paategning paa et Testament, hvorved Testator flere Aar efter Testamentets Oprettelse indsatte en anden Exekutor end den i Testamentet oprindeligt indsatte, skulde stemples.

C. Om Selveiertestamenter

1. Ved adskillige Anordninger er der tillagt Selveierbønder en særegen og mere udvidet Testationsfrihed, fornemmelig i den Hensigt at bevare Selveiergaardene i Familierne og forhindre, at den Arving, der efter sine Forældre overtog en saadan, ikke skulde blive altfor overlæst med Gjæld, hvilket ellers let vilde skee, naar han til flere Sødskende skulde udrede en større Arvelod, og hvorved det blev vanskeligere at holde Gaarden i ønskelig Drift. - Den Anordning, hvorved denne vigtige Rettighed først blev givet Selveiere, er Fr. af 13 Mai 1769, som i denne Anledning i § 5 bestemmer Følgende: En Selveierbonde maa fastsætte, hvorledes der efter hans Død med hans Gaard skal forholdes, hvem af hans Børn eller Arvinger samme skal tilfalde, hvad Besætning der skal følge Gaarden, og hvad Sum den skal tages for. Naar han herom ved sit Værnething dikterer sin Villie til Protokollen, og lader sig give Afskrift deraf under Dommerens og Skriverens Haand, er sligt et Testament af samme Gyldighed, som om det af Kongen var konfirmeret. - Da imidlertid denne Testationsfrihed ikkun blev lidet benyttet, fordi der om Anordningens rette Forstaaelse herskede Tvivl og Meningsforskjellighed, der ofte gav Anledning til fordærlige Rettergangstrætter, saa blev det foranførte Lovbud givet følgende nærmere Bestemmelser ved en Forordning af 22 Novbr. 1837, hvortil senere kom Forordn. af 21 Mai 1845 og Pl. 17 Marts 1847.

2. Naar en gift Eiendomsbonde, der lever i det sædvanlige Formuefællesskab med sin Hustru, vil benytte den Frihed, Forordn. af 13 Mai 1769 § 5 giver ham til at gjøre testamentarisk Anordning over hans Gaard med Tilbehør, bør han dertil erhverve Hustruens Samtykke. (Fr. 22 Novbr. 1837 § 1).

3. Ved den testamentariske Anordning, som Forældre saaledes gjøre over en Selveiergaard, kan det og bestemmes, at den af dem, der bliver den Længstlevende, skal, dog under de nærmere Bestemmelser, som den efterfølgende 4de § indeholder, beholde Gaarden med Tilbehør, imod et Vederlag, der svarer til den Værdie, hvorfor Gaarden i sin Tid skal overlades til et af Børnene, hvilket Vederlag sikkres i Eiendommen og udbetales i de Tilfælde, hvori Børns fædrene-eller mødrene-Arv ellers skal udbetales dem. Den Længstlevende, (der saaledes kun erholder Brugsret over Gaarden), er ikke bemyndiget til at sælge Gaarden, uden at den først tilbydes den Søn eller Datter,

som den i sin Tid skal tilfalde, hvilken da skal være berettiget til at modtage samme for den i Testamentet satte Værdie, og med Beløbets Tilveiebringelse have Henstand til den anden derpaa følgende Juni eller December Termin, hvilken sidste ved denne Leilighed ogsaa i Jylland bliver at regne for Omslagstermin. Saafremt bemeldte Arving ikke er myndig, skal Sagen inden Beslutning tages om Gaardens Overtagelse, indstilles til Justitsministeriets Bedømmelse, Det følger af sig selv, at der ved Ægtefolkens fælles Testament ogsaa kan bestemmes yderligere Indskrænkning i den Længstlevendes Raadighed over Gaarden, og at det navnlig kan formenes denne at pantsatte samme, ligesom den Længstlevende i intet Tilfælde kan give Nogen Panteret foran de Arvelodder, som ere Børnene tilfaldne efter deres forhen afdøde Fader eller Moder, hvilke Arvelodder, som foranført, blive prioriterede i Gaarden, indtil der paa anden Maade gjøres Arvingen Fyldest for samme (Forordn. § 2).

4. Det følger ligeledes af sig selv, at den Længstlevende ikke kan efter sin Ægtefælles Død gjøre nogen Forandring i den engang til Fordeel for et af Børnene af dem tilkjendegivne sidste Villie, men skulde bemeldte Barn døe, eller ei ville modtage Eiendommen, kan den Længstlevende ved en ny testamentarisk Disposition bestemme hvo af de øvrige Børn der skal træde i dets Sted, saafremt det fælles Testament ei allerede indeholder nogen Bestemmelse desangaaende. (§ 3).

5. Den Ret til at beholde Gaarden, som der ved Ægtefolks fælles Testament kan tillægges den Længstlevende af disse, skal med Hensyn til Manden ikke være indskrænket til den Tid, han bliver hensiddende ugift; men Gaarden kan i Testamentet tillægges ham saa længe han lever, om han end gifter sig paa ny. Ligeledes kan Gaarden og, dersom Enken indlader sig i nyt Ægteskab, forblive hos hende og hendes anden Mand, saalangt indtil den Søn, hvem Gaarden efter Testamentet skal tilfalde, bliver myndig, hvorved i Overensstemmelse med Lovens 3 - 17 - 34 (myndig under Kurator) forstaaes at han har opnaaet 18 Aars Alderen, eller den Datter, som den er tillagt, indgaaer Ægteskab. Naar saaledes Enken indgaaer nyt Ægteskab, bør en Forretning af vedkommende Skifteforvalter foranstaltes optaget, som viser Beskaffenheden af Gaarden med Tilbehør, der, som foranført, i sin Tid skal afleveres til en Søn eller Datter. Ligeledes bør og en saadan Forretning optages, hvor det ellers ved Anvendelsen af § 2 maatte være fornødent, til fuldstændig Oplysning af, hvad den vedkommende Arving i sin Tid kan fordrø. Iøvrigt skal den Søn eller Datter, som i Anledning af Enkens nye Ægteskab kommer i Besiddelse af Gaarden, saafremt Testamentet ikke indeholder nogen for Samme fordeeltigere Bestemmelse, fyldestgjøre hende for sin Halvpart i Gaarden efter den Værdie, som den ved lovlige Vurdering findes at have, uden Hensyn paa den i Testamentet til Regel for Delingen mellem Børnene satte Værdie, og bør i dette Tilfælde samme Frist til Summens Tilveiebringelse gives, som i § 2 er tilstaaet (§ 4).

6. Istedetfor en saadan Disposition, som § 2 og 4 hjemle en Selveierbonde og hans Hustru Ret til at oprette til hinandens Fordeel, skal det ogsaa, uanseet at de have Livsarvinger, staae dem frit for, ved reciprokt Testament at bestemme, at den Længstlevende skal beholde Gaarden med Tilbehør som sin fuldkomne

Eiendom, imod efter foregaaet edelig Taxation at udbetale den Førstafdødes Arvinger en Trediedeel af Gaardens og dens Tilbehørs sande Værdie, denne dog kun beregnet efter Fradrag af den derpaa hvilende Gjæld, hvormed disse i ethvert Tilfælde skulle lade sig Nøie, samt endelig under den Betingelse, at den Længstlevende frafalder sin Ret til at tage Broderlod efter den Afdøde. (§ 5). Herved er imidlertid at mærke, at Enken, naar hendes afdøde Mand har tillagt hende den Trediedeel, han har Ret til at disponere over, nu staaer sig bedre ved at tage Arv efter almindelige Regler, end efter nærværende Paragraph.

7. Forsaavidt en Selveier ingen Livsarvinger har, skal han i Benyttelsen af Forordn. af 13 Mai 1769 § 5 ikke være bunden til nogen af sine Arvinger, men han kan borttestamentere Gaarden med Tilbehør til hvem han vil, ligesom det heller ikke skal være fornødent at fastsætte noget Vederlag til hans Slægtninge. Dog skal han, naar han besidder Eiendommen i Fællesskab med sin Hustru, i Overensstemmelse med § 1 have dennes Samtykke, naar han vil benytte foranførte Testationsfrihed til Fordeel for Andre end Hustruen selv. Iøvrigt kunne Ægtefolk, som ingen Livsarvinger have, oprette sligt Testament til Bedste for hinanden indbyrdes (§ 6).

8. Den Selveiere ved Forordn. 13 Mai 1769 § 5 tilstaaede Ret til at bestemme, hvad der skal følge med Gaarden og regnes til dens Besætning, skal ikke indskrænkes til Kreaturbesætning, men ogsaa indbefatte Inventarium, Indboe og Udboe af alle Slags, som findes i Gaarden (§ 7).

9. Den ovennævnte ved Forordn. 13de Mai 1769 § 5 Selveiere tilstaaede og ved denne Forordning nærmere forklarede og bestemte Testationsfrihed finder Sted hvad enten en Selveiergaard besiddes med fuldkommen, eller kun med ufuldkommen Eiendomsret, og tilkommer ligeledes selv de Arvefæstere, som ei ere berettigede til at sælge eller pantsætte deres Gaarde, forsaavidt saadant kan bestaae med det Arvefæstebrev eller andet Dokument, hvorpaa Testators Hjemmel til Eiendommen grunder sig. Hvad Størrelsen angaaer af de Eiendomme, over hvilke der kan disponeres ved Selveiertestament, da er et saadant anvendeligt ved alle Eiendomme, ikke blot Bøndersteder, men og bebyggede Hovedgaardsjorder, der have et Tilliggende af 1 Tønde Hartkorn eller derover, og den samme Rettighed tilkommer ogsaa Eierne af alle større Eiendomme, som dog ikke maa kunne henføres til Sædegaarde, med Hensyn til hvilke det forbliver ved Forordningen af 21 Mai 1845 § 27. - Hvad Steder med mindre end 1 Tønde Hartkorn angaaer, da, eftersom disse ei kunne betragtes som Selveiergaarde, saa kunne Eierne ikke raade over samme ved Testament anderledes end i Medhold af de almindelige Love. Foranførte Bestemmelser ere at forstaae om Ager og Engs Hartkorn; dog bliver Skov- og Mølleskyld at medregne efter det sædvanlige Forhold som 1 til 2.

Forøvrigt er den omhandlede Testationsret ikke betinget af at den Paagjældende efter sin Fødsel og personlige Stilling hører til Bondestanden. (§ 8 og Pl. af 17 Marts 1847 § 2).

10. Ligesom den, der besidder flere Selveiergaarde, ikke kan ved Testament tillægge eet Barn flere af disse, saaledes kan der heller ikke forbeholdes den Længstlevende flere Gaarde; dog maa Sidstnævnte ogsaa kunne beholde den Gaard, som er tillagt en ikke fuldmyndig Søn eller Datter, indtil han bliver fuldmyndig og hun gift, hvorved det imidlertid i Overeensstemmelse med § 4 bliver at iagttage, at i det Tilfælde, hvor Enken gifter sig paany, ikke Fuldmyndighed, men alene Myndighed udkræves, for at den vedkommende Søn skal sættes i Besiddelse af Gaarden. Eiheller kan det Foranførte være til Hinder for, at den Længstlevende beholder de flere Eiendomme, der kunne tilfalde den som Boeslod efter Loven (§ 9).

11. En Enke, der eier en Selveiergaard, kan i Eet og Alt udøve den Testationsfrihed, som hjemles i de anførte Forordninger. Imidlertid kan den Enke eller Enkemand, som hensidder i uskiftet Boe efter den Afdøde, uden at der medens denne levede er gjort nogen testamentarisk Anordning om Gaarden, ikke benytte den nævnte Testationsfrihed anderledes, end at den Afdødes Arvinger maa beholde den allerede faldne Fædrene- eller Mødrene-Arv uforkrænket. (§ 10).

13. Det har sit Forblivende ved den Tilladelse, som Forordn. af 13 Mai 1769 § 5 giver Selveiere til at diktere deres sidste Villie til Thingbogen og deraf tage en Udskrift. Det Gebyr, som ved denne Leilighed skal erlægges, er 9 Sk. Sølv til Dommeren og 18 Sk. til Skrивeren, foruden Tillægsafgiften, en Femtedeel til Justitskassen. Udskriften af Retsprotokollen meddeles paa stemplet Papiir af 4de Klasse Nr. 3 til 20 Sk. Naar Vedkommende vil fremlægge en forud skriftlig affattet testamentarisk Disposition, kan denne være paa ustemplet Papiir, men til Udskriften maa det ovenmeldte stemplede Papiir bruges, ligesom for Modtagelsen og Udskriften betales Gebyr som foranført. Naar Testatorerne formedelst Alder eller Sygdom ikke ere istand til at møde paa Thingstedet, kunne de begjere Extraret sat paa deres Bopæl for at modtage Erklæringen af deres sidste Villie, og da betales i Gebyr 1 Rdr. 48 Sk. til Dommeren og ligesaameget til Skrивeren, foruden den ovenberørte Tillægsafgift, hvorhos der som Godtgjørelse for Befordringen, uden Hensyn til længere eller kortere Vei, i ethvert Tilfælde betales 2 Rdr. Sølv til den vedkommende Retsbetjent, eller hvis Dommer- og Skrивer-Embederne ere adskilte, da til hver af disse; men ingen særskilt Betaling maa da tages for Aktens Beskrivelse og Forsegling, eller i Anledning af de ved Forretningen brugte Vitterligheds-Vidner. Naar der i et engang oprettet Selveierbonde-Testament siden foretages nogen Forandring, bliver i Eet og Alt det Samme at iagttage, som ved selve Testamentets Oprettelse. Iøvrigt ophæver et i Overeensstemmelse med Fr. af 13 Mai 1769 § 5 og 22de Novbr. 1837 oprettet Selveiertestament ikke Nødvendigheden af Skiftehold efter den Afdøde, hvor samme ellers efter Loven og Anordningerne er fornødent, men ligesom Testamentet i det Hele bør tages til Følge ved Skiftets Afslutning, saaledes kan Gaarden med Tilbehør ikke med Hensyn til Skiftegebyrerne og de dermed forbundne Udgifter beregnes til en større Værdige end den, hvortil samme i Testamentet er ansat. (§ 11).

13. Det staaer ogsaa en Selveier frit for: under de sædvanlige Testationsformer at oprette et Testament af det Indhold, som de nævnte Forordninger hjemle, og skal han i saa Tilfælde bruge det for Testamenter anordnede stemplede Papiir. - Forsaavidt Testamentet oprettes mellem Ægtefolk saaledes, at det giver den ene af disse Adkomst til, efter den andens Død, at besidde Gaarden med de Indskrænkninger, som Fr. 22de Novbr. 1837 § 2 og 4 indeholde, bør, hvis det oprettes i den først anførte Form, en Afskrift af den til Thingbogen dikterede Villieserklæring indføres i Panteprotokollen og derfor det sædvanlige Thinglæsnings- og Protokollationsgebyr betales, ligesom Testamentet, naar det paa anden Maade er oprettet, bør thinglæses (§ 12).

14. Naar en Selveierbonde i Medfør af de foranførte Anordninger har givet sin faste Eiendom til eet af sine Børn mod et moderat Vederlag, maa han ikke disponere over mere end en Ottendedeel af sin øvrige Formue, saaledes som denne bliver efter den Værdie, der er sat paa Gaarden, hvilket ogsaa gjælder, naar en Selveierbonde og hans Hustru, der have Livsarvinger, overeensstemmende med Fr. 22de Novbr. 1837 § 5 at testamentere hinanden Gaarden til Eiendom, hvorhos den Broderlod, der ellers tilfalder den Længstlevende, bortfalder. (Fr. 21 Mai 1845 § 26).

15. Foruden den særdeles Frihed til at disponere over sin Gaard, som efter Forordningerne af 13 Mai 1769, 22de Novbr. 1837, og 31 Mai 1845 § 26 tilkommer Selveiere og disses Enker, kan der og efter Omstændighederne ventes Konfirmation paa Testamenter, hvorved en Saadan bestemmer, at Gaarden med Tilbehør, for den paa samme satte Vurdering, og iøvrigt under Jagttagelse af de i forannævnte Anordninger givne nærmere Bestemmelser, skal, saafremt det Barn, den agtes overdraget til, ved Døden maatte afgaae forinden Testator, tilfalde bemeldte Barns efterlevende Ægtefælle, for hvilken Konfirmation i intet Tilfælde bliver at erlægge højere Gebyr end det anordnede laveste Konfirmationsgebyr, nemlig 16 Rdr. 5 Mk. (Plakat af 17de Mai 1847 § 1).

16. Naar en Selveierbonde efterat have oprettet Selveiertestament, i levende Live afstaaer den paagjældende Eiendom til den Arving, der efter Testamentets Bestemmelse først ved Testators Død skulde overtage den, kan dette ikke skee ved en blot Paategning paa Testamentet, men Skjøde maa udstedes paa behørigt stemplet Papiir, og for de Arvemidler, som de øvrige Arvinger beholde indestaaende i Eiendommen, samt for den Aftægt Testator muligen har betinget sig, særskilte Forskrivninger udstedes, ligesom og Halvprocenten til Kongens Kasse skal erlægges af den hele Sum, hvorfor Eiendommen er overdraget, derunder indbefattet hvad der overtages af den paa samme tidligere hvilende Gjæld. Naar Arvingerne i et saadant Tilfælde erholde deres Arv udbetalt, kan Qvittering derfor heller ikke skee ved Paategning paa Dokumentet, men Afkaldet maa ligeledes skrives paa anordningsmæssigt stemplet Papiir. (Finantsm. Skr. af 10de April 1849).

D. Om borteblevne Personers Arv og Formue.

(Fr. 11 Septbr. 1839).

§ 1.

Den i Lovens 5te Bogs 2 Kap. 10 Art. givne og siden ved yngre Anordninger nærmere bestemte Forskrift om Arvs Afsætning til en Arving, naar det ikke vides, hvor han er at finde, skal for Fremtiden ikke komme til Anvendelse, med mindre der haves Vished for, at hiin borteblevne Person, ved at overleve den, hvis Efterladenskaber skulle deles, har erhvervet Arv efter denne. Med den Arvelod, som i saadant Tilfælde bliver at udlægge den fraværende Arving, bliver der, hvad enten han aldeles ikke har meldt sig under Skiftet, eller han har mødt eller ladet møde, at forholde aldeles paa samme Maade, som i nærværende Anordning er foreskrevet om Behandlingen af en forsvunden Persons efterladte øvrige Formue. Men udenfor saadanne Tilfælde skal, naar Proklama til Arvingerne i Overensstemmelse med Fr. af 5 Juli 1822 er udstedt og udløben, eller naar dette paa Grund af Arvens ringe Beløb bortfalder, men dog Aar og Dag er forløbet fra den Tid Skiftebehandlingen begyndte, den beholdte Formue deles mellem dem, der have meldt og legitimeret sig som Arvinger, uden Hensyn til den Muelighed at en anden nærmere eller ligesaa nær berettiget Arving, som ikke har meldt sig, endnu kunde have været ilive paa den Tid, da Arven faldt. - Dog har Skifteforvalteren, i Forbindelse med Proklamas Udstedelse, eller paa hvilkensomhelst anden Maade Omstændighederne maatte tillade, at drage Omsorg for at Dødsfaldet kommer til den Paagjældendes Kundskab, saafremt iøvrigt de forhaandenværende Oplysninger give grundet Formodning om, at hans Opholdssted, om det end for Øieblikket ikke vides, med Udsigt til et heldigt Udfald kan efterspørges. De derpaa medgaaede Omkostninger blive i ethvert Tilfælde at afholde af den Fraværendes Lod. Dog bør Boets Slutning, saafremt Proklama er udløben, ikke beroe efter deslige Undersøgelsers Udfald.

§ 2.

De i § 1 givne Bestemmelser skulle imidlertid ikke betage den forbigaaede Arving, som senere maatte melde sig, hans Ret til Arven; men denne skal, i Overensstemmelse med D. L. 5 - 2 - 11, staae ham aaben i femten Aar. I fornævnte 15 Aar, at regne fra den Dag, da Arven ved Arveladerens Død faldt, skal han være berettiget til at søge Arven tilbage fra de Arvinger, til hvilke den, af Mangel paa betimelig Anmeldelse eller Legitimation fra hans Side, er udlagt. Dog kan han kun hos hver af disse søge, hvad denne har oppebaaret af den Lod, der, hvis hans Tilværelse under Skiftet havde været bekjendt, maatte have været ham udlagt, ligesom de imidlertid oppebaarne Renter ikke blive ham at erstatte. Undtagelse herfra vil alene finde Sted, forsaavidt de, der have oppebaaret Arve, maatte have gjort sig skyldige i den dem bekjendte Sandheds Fordølgelse eller i nogen Mislighed, der efter Lov og Ret kan medføre Forpligtelse til Skadeserstatning.

§ 3.

Den samme Ret, som tilkommer den forbigaaede Arving, saafremt han siden melder sig inden fornævnte 15 Aar, tilkommer ligeledes hans Arvinger eller enhver Anden, der lovlig er berettiget til at træde i hans Sted, naar det

godtgjøres, at han, efterat have overlevet vedkommende Arvelader, er død inden Arven ved 15 Aars Forløb var præskriberet.

§ 5.

Iøvrigt staaer det Enhver frit for, til Sikkerhed for sit Barn eller anden sin Arving, som maatte være fraværende, at bestemme, at den Samme tilfaldende Arvelod i en saadan Tid, som af ham maatte fastsættes, dog ikke over 15 Aar, skal bevares og frugtbargjøres enten i Overformynderiet eller paa anden af Arveladeren bestemt Maade, hvilken hans Villie ikke, for at være forbindende, behøver at være tilkjendegivet i Form af Testament, hvorimod det er nok, at den er beviislig.

§ 6.

Hvad den Formue angaaer, der ellers heri Riget maatte tilhøre en Person, som ikke er at finde, da vil den Øvrighed, som har at vaage for Umyndiges Tarv, ogsaa være pligtig at drage Omsorg for hiin Formue, f. Ex. ved hvor det gjøres fornødent, og af de derunder Interesserede begjeres, at bestikke en Værge til enten at opbevare og bestyre hans Gods, som ved Skifteforvalteren bør registreres og vurderes, eller til at foranstalte Godset realiseret og Beløbet indsat i Overformynderiet og derfra frugtbargjort, under Iagttagelse af de for Bestyrelsen af Umyndiges Midler gjældende Regler. Til Værge bør, saavidt muligt, beskikkes en Mand, der, foruden at have de ellers fornødne Egenskaber, kan antages at have særdeles Interesse for den Fraværendes Tarv og Bekjendtskab med hans Anliggender. Ved de Beslutninger som tages, bør saavel de nærmeste af hans Arvinger, der ere tilstede, som den beskikkede Værge, afgive deres Mening, hvorpaa Beslutning bliver at tage af vedkommende Overformynder, men ere alle fornævnte Personer ikke enige, indstilles Sagen til Amtmandens nærmere Resolution. I Kjøbenhavn tilfalder det Magistraten at afgive Resolution, som dog, naar den ei bifalder den Mening, hvorm Værgen og Arvingerne ere enige, bør andrage Sagen for vedkommende Ministerium til endelig Resolution. Hvad de rede Kapitaler angaaer, som en slig fraværende Person eier, da blive de stedse at indtage under Overformynderiet.

§ 7.

De foranførte Bestemmelser ere dog uanvendelige, naar den Borteværende har en Ægtefælle, som findes heri Riget. Det vil nemlig da tilfalde denne, dog Hustruen med en dertil af Øvrigheden beskikket Værges Samtykke, at bestyre Boet, saalænge Ægteskabet bliver ved Magt. Men erholder den efterladte Ægtefælle Skilsmisse, bliver Boet af Skifteforvalteren at dele, og den anden Ægtefælles Lod at behandle efter § 6. Ei heller vil nogen Foranstaltning fra Øvrighedens Side være at føie, forsaavidt den Borteværende har indsat en Fuldmægtig, der er bemyndiget og tillige villig til at varetage hans Anliggender, saalænge ellers ingen tredie Persons Ret opfordrer Øvrigheden til slig Foranstaltning, eller saadanne Omstændigheder indtræde, som maa forudsættes at have villet bestemme den Fraværende til at tilbagekalde den Fuldmægtigen givne Fuldmagt, da øvrigheden i saa Fald ogsaa skal være berettiget til at remove denne. Det følger af sig selv, at Øvrigheden i alle Tilfælde er beføiet til at sørge for, at den Forsvundnes Børn nyde Underholdning og Opdragelse ved

Hjælp af det Gods, han her besidder, samt at hans Kreditorer erholde deres Ret til efter lovlig Omgang at søge Betaling i bemeldte Gods.

§ 8.

Naar en Person, som har nogen Formue heri Riget, i fem Aar har været borte, uden at der imidlertid er kommen nogen Efterretning om, at han er ilive, kunne hans Livsarvinger, under Iagttagelse af den Fremgangsmaade, som i de følgende Paragrapher foreskrives, stedes til fremtidig Rentenydelse af hans Kapitaler eller til Nyttens og Brugen af de Eiendele, som ellers maatte være at bevare for ham. Hvis han ingen Livsarvinger har, indtræder denne Ret for hans Arvinger derimod først efter ti Aar, hvilke, saafremt han er bortreist inden han havde fyldt sit 18de Aar, først regnes fra dette sidste Tidspunkt. Iøvrigt forstaaer det sig af sig selv, at saafremt den Bortblevne maatte have efterladt testamentarisk Disposition om, hvorledes med hans Formue skal forholdes, denne, forsaavidt Dispositionen ellers er lovgyldig, bliver at følge.

§ 9. 10. 11.

For saaledes at stedes til Nydelse af Renter af den Udeblevnes Kapital, eller til Nyttens og Brugen af hans Eiendele, have Arvingerne at foranstalte ham indstævnet til den Ret, der var hans sidste Værnething her i Landet, med 3 Maaneders Varsel, og ved Indkaldelse i de offentlige Tidender. Efterat de vedkommende Arvinger have tilveiebragt de muelige Beviser til Oplysning om, at Indstævnte har været borte i det nævnte Tidsrum, samt at der i samme ingen Efterretning haves om, at han er ilive, har Dommeren ved en formelig Dom at bestemme, om de ere berettigede til de Indtægter eller Renter, som paaløbe efter 5- eller 10-Aarsdagen fra den Tid af, at der, overensstemmende med § 8, ingen Efterretning haves om, at den Indstævnte var ilive. Dersom denne siden maatte melde sig, saa kan han fordrer alle endnu ikke forfaldne og oppebaarne Renter og Indtægter, uden at hans Arvinger fremdeles kunne nyde noget deraf. Skulde efter Dommens Afsigelse andre Personer godtgjøre, at de ere nærmere berettigede end de Arvinger, der ved Dom have faaet sig Renterne eller Indtægterne tilkjendte, ere disse Sidste dog heller ikke i dette Tilfælde pligtige at refundere de af dem alt oppebaarne Renter og Indtægter. (See iøvrigt om Fremgangsmaaden ved Indstævningen m. m. de anførte §§ selv).

§ 12.

Naar 20 Aar ere forløbne fra den Tid af, at Efterretningen mangler om, at den Indstævnte er ilive, kunne hans Arvinger erhverve Dom, hvorved selve hans Formue tilkjendes dem. For at opnaae dette, bør Indstævningen iværksættes efter den foran foreskrevne Maade, dog at der gives Aar og Dags Varsel, og at Indkaldelsen indrykkes 3 Gange i de offentlige Blade (Berlingske Tidende, Stiftsavisen m. fl.), dersom Formuen beløber sig til 500 Rd. eller derover. Hvis den Indstævntes Udeblivelse i 20 Aar under Sagen skjellig oplyses, bliver hans Formue at tilkjende hans Arvinger som Eiendom efter de Arveforhold, som fandt Sted paa den Tid, da de 20 Aar ved Dom ere erkjendte at være udløbne. Dog bør denne Tidsfrist, hvis den Fraværende ved sin Bortreise var under 18 Aar, først regnes fra den Tid, han har opnaaes denne Alder. - Alle i § 9 - 12 foreskrevne

Regler ere og anvendelige paa den Formue, som for Tiden (1839) tilhører Personer, der ere borte, uden at det vides om de ere ilive.

§ 14.

Naar særdeles Omstændigheder ere tilstede, som opvække en til Vished grændsende Sandsynlighed for, at en Person, der ei er at finde, er død, f. Ex. naar det Skib, hvormed han er afreist, beviisligt er forgaaet, eller det har været saalænge borte, uden at Efterretning derom er hørt, at Assurancen, om en saadan havde fundet Sted, efter Lovens 4 - 6 - 10 vilde kunne affordres Assurandeurerne, og der Intet er fremkommet, som kunde give at formode, at han er bjerget, saa kunne Arvingerne, uden at oppebie de foreskrevne 5 eller 10 Aar, forfølge Sagen i Overeensstemmelse med Forskrifterne i § 9, 10 og 11, forsaavidt de i et saadant Tilfælde ere anvendelige, for at komme i Besiddelse af Renterne eller Indtægterne af den Borteværendes Formue, og efterat 3 Aar ere udløbne fra den Tid, den Begivenhed forefaldt, hvorved han formodes at have fundet sin Død, kunne de, under Iagttagelse af Bestemmelserne i § 12 faae sig hans Formue tilkjendt som Eiendom. Disse 3 Aar blive dog i det Tilfælde, hvor et Skib, paa Grund af den ovennævnte Lovens Artikel, formodes at være forulykket, at regne fra den Tid, da Assurancen i Medhold af dette Lovsted kunde fordres udbetalt. Skulde imidlertid den bortreiste Person i de her omhandlede Tilfælde imod Formodning vende tilbage, skal han være berettiget til i et Tidsrum af 20 Aar fra sin Bortreise at fordre sin Formue tilbage fra dem, som den er. bleven tilkjendt til Raadighed. Hvis den Fraværende ved sin Bortreise var under 18 Aar, regnes fornævnte Tidsfrist først fra den Tid, han har opnaaet denne Alder.

Den her omhandlede Lovens Artikel lyder saaledes: "*Hvis ingen Tidende efter flittig Forespørgsel skulde kunne bekommes om det forsikkrede Skib eller Gods, som til nogen Stad i Europa er gaaet, inden Aar og Dag, da holdes det for at være forulykket. Er det uden Europa, og ingen Kundskab kan faaes inden to Aar, saa regnes det fortabt, og efter den Dag haver Assurandeurten tre Maaneder til at betale Pengene*".

§ 15.

Naar den fraværende Person, om hvem ingen Efterretning kan faaes, vilde være 90 Aar gammel, om han var i Live, kunne Arvingerne erholde sig hans Formue tilkjendt til Eiendom, uden at oppebie nogen anden Tid end den Indvarslingen m. m. selv kræver.

§ 16.

I de samme Tilfælde, hvori en fraværende Persons Livsarvinger, i Medhold af § 8 og 14 ere berettigede til at komme i foreløbig Besiddelse af Renterne eller anden Indtægt af hans Formue, er og dennes Ægtefælle berettiget til at søge Skilsmisse, efter at have stævnet paa den i § 9 foreskrevne Maade, og efterat iøvrigt den i § 10, samt i Forordn. af 29 Mai 1750 foreskrevne Fremgangsmaade er iagttaget. Den Arv, som en forladt Ægtefælle har erhvervet paa en Tid, da det ikke vides, om den bortreiste Ægtefælle var i Live, bliver ikke at indføre i Boet ved dets Deling med den Sidstes Arvinger.

§ 17.

Naar Ingen har meldt sig som Arving efter en Person, der i 20 Aar er forsvunden, uden at der haves Efterretning om at han er i Live, kan Skifteretten foranstalte saavel ham som hans Arvinger indkaldte paa den i § 12 foreskrevne Maade, og naar da Ingen melder sig, tilfalder Formuen Fondet *ad usus publiens*, eller forsaavidt Kjøbenhavns Overformynderie angaaer, dettes Reservefond.

Kilde: Lovbog for Landmanden. v/ M. Rasmussen, 5. udgave.
Odense, Miloske Boghandel, 1861.
Side 552 – 580